

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Een blijvend gebed

“Opdat ik Hem kenne”

Filippenzen 3:10a

Deze woorden zijn van Paulus. Ze zijn ons zeer bekend. Toch verbaast het ons altijd weer dat Paulus zo gesproken heeft. Immers hij heeft Christus toch leren kennen? Dat is toch gebeurd in de Rechtestraat te Damaskus? Toen zij hem de schellen van de ogen gevallen. Hij die van bekeerd onbekeerd was geworden, en van vroom goddeloos. Drie dagen at en dronk hij niet. Dit ene deed hij: bidden; en de hemel hoorde zijn bidden. Diezelfde avond predikte hij in de synagoge te Damaskus Christus. Christus had Zich aan hem geopenbaard. Toen leerde hij Christus kennen. ‘t Werd zoals McCheyne dat onder woorden brengt: “Nu ken ik die waarheid, zo diep als gewis, dat Christus alleen mijn gerechtigheid is”. Echter - en dan is Paulus al oud geworden, en vergrijsd in de dienst van de Heere, bidt Paulus nog: “dat ik Hem kenne”. Hoe zit dat nu? Wel - Paulus zegt ergens: “wij kennen ten dele”. Het kennen van Christus is hier nooit volkomen. Dat is pas in de hemel. Daar zullen Gods kinderen Hem zien zoals Hij is. Zolang ze hier beneden zijn, is het kennen ten dele. Daarom dat gebed. Ze bidden om Hem al meer te kennen. De liefde is in het hart uitgestort; ze hebben Hem zo hartelijk lief. Door die liefde begeren ze Hem al meer te kennen, te kennen zoals Hij is. ‘t Is als bij twee, een jongen en een meisje, die verliefd op elkaar zijn geworden. Ze hijgen steeds weer naar de ontmoeting, om elkaars aangezicht te zien, opdat ze elkaar meer en meer leren kennen. Daar dorst de liefde naar. ‘t Gebed “dat ik Hem kenne” openbaart het echte geestelijke leven.

Dat leven dat uit God is en door God is, het wedergeboren leven. Het leven dat bestemd is voor de eeuwige zaligheid. Het leven dat God bedoelt en verheerlijkt.

Vandaag weten we het soms niet meer. Wat is het echte geestelijke leven? Het onderscheid kan zo wegvallen. We kunnen zo in de mist terechtkomen. Hoe kunnen kerkmensen heen en weer zwabberen. Van links tot rechts, en van zwaar tot licht. Soms ziet men het zich-afzetten-tegen als de ware godsdienst. In de zin van: “ik ben het hier niet mee eens, en ik ben het daar niet mee eens”. Uiteraard kan dat naar twee kanten. Soms richt men zich tegen de bedienaars van het goddelijk Woord. Men wil een dominee die zegt wat men wil. Een dominee die in het gelijk stelt, die stijft in de gevoelens. Maar een waarlijk geroepen dienst-knecht, een die knecht die weet, dat hij verantwoording schuldig is aan zijn Zender, is geen dienaar van mensen, maar dienaar van God en van Jezus Christus. Hij bedient het Woord dat is een tweesnijdend scherp zwaard. Dat Woord laat de diepte van onze val in het paradijs zien. “Er is niemand rechtvaardig, ook niet tot een toe”. Dat Woord laat niets van mij overeind. Dat Woord breekt totaal af, tot de grond toe. Maar niet alleen dat. O neen, er is het Evangelie van de barmhartige God, van Zijn grote en onuitsprekelijke liefde. Het Woord spelt mij de Naam van het vleesgeworden Woord: de Zaligmaker, de Middelaar, de Borg. Toont Hem als de Profeet, de Priester en de Koning, de Koning in al Zijn schoonheid. Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk.

Waarlijk - er komt door de Heilige Geest een volk dat gaat bidden: “dat ik

Hem kenne”. Het begint met dat gebed en het gaat voort met dat gebed. Want hoe ik Hem ook heb leren kennen, ‘t is altijd nog ten dele. Er is nog zoveel meer. Daarom blijft dat het gebed.

Nu komt niet allereerst de vraag tot u: kent u Hem, al is het ten dele? Neen - de eerste vraag is: kent Hij u? Hebt u uzelf Hem bekend gemaakt? O zeker - Christus is de goddelijke natuur deelachtig. Ook voor Hem is niets verborgen. Alle dingen zijn voor Hem open. Ook Hij kent van verre onze gedachten. Toch blijft die vraag klemmen: kent Hij u? Door de Heilige Geest gaan we onszelf kennen, en hoe meer ik mijzelf leer kennen destemee ga ik mij Hem bekendmaken, en destemee maakt Hij Zich aan u bekend.

Moet ik duidelijk zijn? Wel - hoe meer ik mij zelf ga kennen als goddeloos, verdorven, onrein, zondaar, schuldenaar, onrechtvaardig, onheilig, vijand en mij als zodanig aan Hem bekendmaakt destemee maakt Hij zich aan mij bekend. Dus hoemeer zelfkennis destemee Christus’ kennis. Daar zit een onlosmakelijk verband tussen. Dus - als u zegt: ik ken Christus nog maar zo weinig, dan kent u uzelf nog zo weinig. O wat is het rijk als Christus Zich bekendmaakt als de Plaatsbekleder, als mijn Borg, mijn Middelaar, mijn Zaligmaker, als Hij tot mij zegt: “Ik voor u, daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven”. Ik geef u toe dat het altijd weer aan komt op het geloof. Door het geloof alleen. Doch het geloof onderstelt altijd een nood van waaruit geloofd wordt. ‘t Is de Heilige Geest Die ruimte maakt voor het geloof, om door het geloof Hem te zien: de Christus. Hun ogen opheffende zagen zij niemand anders dan Jezus alleen.

De bede blijft: “dat ik Hem kenne”. Tot het laatste toe. Wij zien nu door een spiegel in een duistere rede, maar alsdan zal ik kennen, gelijk ook ik gekend ben”!

Ds. v.Z.

Van de administratie

Hartelijk dank voor de opgaven van 4 nieuwe abonnees, die we in de afgelopen periode konden inboeken en voor de ontvangen giften tot een bedrag van f 175,-.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn. Telefoon: 0172-474202. Postbank: 704350.

Van de redactie

Inhoud

Ds. J.P. Boiten schrijft opnieuw over de gang van zaken op de Generale Synode die in Nunspeet vergadert. U treft een tweede artikel aan van de hand van Drs. G.J. van Capellen over het boek van John Brown "Christus,

de Weg, de Waarheid en het Leven." In het vorige nummer van ons blad was hier geen plaats meer voor. U kunt lezen over Ds. D.Ch. Overduin, die een markante persoonlijkheid was n.a.v. het over hem verschenen boek.

Ambtsdragersconferentie

D.V. zaterdagmiddag 28 november in de Krooswijkhof te Dordrecht, aanvang 14.00 uur, sluiting 16.30 uur. Spreker: Ds. K. Hoefnagel. Onderwerp: Onkunde: oorzaken, gevolg en medicijn ertegen. We willen ambtsdragers van harte opwekken te komen. We verwijzen voor meer informatie naar het schrijven elders in ons blad van Ds. Hoefnagel over de inhoud van zijn onderwerp.

Midden-Amerika

We schreven de vorige keer over de oordelen die wij ons waardig gemaakt hebben als land en volk van Nederland. Welk een aangrijpend gebeuren dat er in Midden-Amerika zo velen

plotseling zijn omgekomen als gevolg van natuurgeweld. Wij zijn niet beter dan die landen en die volken die nu getroffen zijn. We leven met die landen mee en hopen dat er voldoende hulp geboden kan worden. Wat zal ons nog te wachten staan? Ds. Van der Groe schrijft dat Nederland getroffen zal worden door een grote watervloed. Als dit zou gebeuren, waar zouden wij dan zijn in de eeuwigheid? Het ene nodige kan geen uitstel lijden.

Jubilea Familie Ds. M.C. Tanis

We willen Ds. en mevr. Tanis van harte gelukwensen met hun 45-jarige echtvereniging alsook met het feit dat ds. Tanis met de zijnen mocht herdenken dat hij 45 jaar gelenen bevestigd werd in het ambt van dienaar des Woords.

Moge de Heere bij het klimmen der jaren Zijn gunst in rijke en ruime mate doen ervaren en de arbeid in de gemeente, in de kerken en voor ons blad tot zegen stellen.

AvH.

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Voordijk 247, 2992 AL Barendrecht, telefoon 0180-613069.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 0172-474202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

John Brown - "Christus, de Weg, de Waarheid en het Leven" (2)

Christus troost Zijn discipelen voordat Hij naar de hemel gaat. Hij wilde Zijn terneergeslagen discipelen troosten, stichten en opbouwen. Eén van de verblijdende woorden die Hij uitsprak, was: "Ik kom weder en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt, waar Ik ben" ((Joh. 14:36). Christus zal niet wachten op de gelovigen totdat zij tot Hem komen, maar zal tot hen wederkomen om ze uit hun graf op te wekken. We zagen reeds dat Thomas dit woord in zijn geestelijke betekenis niet verstond. Hij begrijpt alleen dat de Meester wéggat. Christus neemt de gelegenheid waar om Zijn discipelen te troosten en de grond van die troost voor hen open te leggen. Hij wil de discipelen de ware weg laten zien om tot de Vader te komen. Zo wil Hij hen helpen in hun verdriet. Brown zegt dan: "Hij verklaart en stelt voor de eigenschappen en voortreffelijkheden van deze weg, als zijnde de ware en levende Weg, de *alleen* ware en levende Weg." Deze Weg is volkomen, veilig, zaligmakend en voldoende. Hij wil ook hun plicht leren om deze Weg altijd en in alles te gebruiken, totdat zij eindelijk thuis zullen komen bij de Vader. Het klinkt uit Christus' mond: "Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven; niemand komt tot den

Vader dan door Mij" (vs. 6). Christus is de ware Weg, de levende Weg. "Hij is een volstrekt volmaakte, allesoverklimmend voortreffelijke, onvergelykelijke verkieselijke, en ten volle voldoende Weg, nuttig voor de gelovigen in alle gevallen, in alle noden, in alle ellenden, in alle zwaarigheden, in alle beproevingen, in alle verzoeken, in alle twijfelingen, in alle bekommernissen en in alle oorzaken of gelegenheden van ontroering, vrees, bezwijkingen, moedeloosheden enz. die hen op hun weg ten hemel mochten ontmoeten". Lees deze zin nog eens! Het bevat een heerlijke genade. Van Christus wordt aangewezen en aangeprezen. Hij helpt in alle nood en moeite. O dat wij gebruik van Hem mochten (leren) maken. Hij is het zo eeuwig waard. John Brown liet zien dat Thomas zeer teder door de Heere Jezus behandeld wordt. Daaruit zijn troostrijke lessen te halen. Allereerst noemt Ds. Brown de Heere Jezus een vriendelijk Meester die aan de vele feilen van Zijn kinderen vriendelijk voorbijgaat. Die feilen namelijk die niet uit hardnekkigheid voortkomen. "Want hoe vriendelijk en zachtmoedig gaat Hij hier voorbij, dat Thomas weinig beter doet dan Hem tegenspreken, daar Hij bevindt dat Thomas hier

sprak, niet uit kwaadaardigheid en halsstarrigheid, maar uit onwetendheid en misvatting". Christus kent onze zwakheid en broosheid. Hij wil het gekrookte riet niet verbreken. Zijn ingewanden zijn vol van barmhartigheid.

Ten tweede valt het op dat de zwakheden en gebreken die oprecht voor de Heere worden neergelegd allerm minst een reden zijn om Zijn kinderen te verstoten. Integendeel! Hij wil hen helpen en bijstaan. "Het is Zijn ambt en eigen werk, een Onderwijzer te zijn van de onwetenden, een Helper in onze zwakheden en broosheden en een Medicijnmeester, om onze zweren en wonden te verbinden en te genezen. Wie zou zich dan niet gewillig overgeven aan zo'n Leraar, die de zondaars niet wil verstoten!"

Ten derde zien we dat onwetendheid die aan Christus beleden wordt, verholpen wordt. Immers Christus onderwijst de onwetenden! Thomas was op de goede weg toen hij zijn onwetendheid beleed. "Waarom zijn we dan zo dwaas, dat wij onze onwetendheid voor Hem verbergen, en onze staat en toestand voor Hem bedekt houden? (...) Waarom gedragen wij ons niet als rechtgeaarde scholieren, begerig om te leren?"

Ten vierde. Hieruit kunnen we leren dat onze kwade staat en onze ongestalten alleen door Christus verholpen worden. Christus verbindt de zieke zielen aan Zichzelf. Hij triumfeert over de satan en verbreekt zijn werken. "O gelovige! wat stof van blijdschap is hier! Hoe gelukkig zijt gij, die uzelf aan Hem overgegeven hebt!" (...) Laat uw toestand van onwetendheid en verdorvenheid voor u geen belemmering zijn om de Heere aan te lopen. "Stel Hem die voor in oprechtheid en eenvoudigheid des harten, en dan moogt gij in uw zwakheden roemen, opdat de kracht van Christus op u ruste." Dit alles bevat, aldus Brown, een heerlijke aansporing om zich aan Hem over te geven. Zij die zeggen, dat zij tot Christus niet willen komen, omdat ze zo slecht zijn, kunnen zich niet verontschuldigen. Christus heeft immers veel geduld met onze zwakheden! Ten vijfde geeft de Heere Jezus op een bijzondere manier onderwijs aan Zijn discipelen. Ze hadden aardse gedachten over het Koninkrijk van Christus. Ze meenden een aanzienlijke plaats te ontvangen. Ze dachten aan pracht en praal. De Heere Jezus buigt hun gedachtengang geheel om. Hij leert hen veel bezig te zijn met de

overdenking van de weg tot de Vader! Zijn ook wij - ja ook de kinderen Gods - vaak niet vervuld met vleeselijke gedachten? Gedachten over onze positie in wereld en kerk? Weg ermee! De Heere Jezus laat zien dat hoofd en hart vervuld dienen te zijn met de Persoon en het Werk van Christus.

Ten zesde zien wij dat het heel goed mogelijk is dat zij die enige werkelijke kennis van Christus hebben toch zeer verward kunnen zijn in hun begrip over Hem. Zij kunnen Christus eniger mate kennen en nochtans als een vreemdeling zijn in de kennis van de hemel. Ze kunnen vaak klagen over hun onwetendheid over de rechte weg naar de hemel. Lezer(es) is dat ook uw klacht? Kent u iets van de verborgen omgang met de Heere? Kunt u met uw hart Psalm 25:4 meezingen?

*"s HEEREN goedheid kent geen palen;
God is recht, dus zal Hij door
Onderwijzing hen, die dwalen,
Brengen in het rechte spoor.
Hij zal leiden 't zacht gemoed
In het effen recht des HEEREN;
Wie Hem need'rig valt te voet,
Zal van Hem Zijn wegen leren.*

Dat is de weg die de discipelen gegaan zijn. Die weg wordt door Gods genade nog betreden. Daarbij klagen we over onze schuldige onwetendheid, en roemen we in 's Heeren vriendelijkheid en ontferming. Wie het zelf nog meent te weten, wordt door Johannes 14 de weg gewezen. O dat de Heilige Geest die woorden van Jezus in uw en mijn hart schreef. Dan leert Hij ons enige dingen van Zijn Koninkrijk. Tot bemoediging zij het volgende opgemerkt. Zij die weinig kennis van de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen hebben, zijn in goed gezelschap. De discipelen hadden ook niet zulke grote vorderingen gemaakt. En toch bleef Christus hen onderwijzen, opdat zij zouden toenemen in de kennis van Christus. Brown merkt treffend op: 'Kleine beginselen kunnen eindelijk tot veel opwassen.

Thomas en de andere discipelen hadden maar weinig klaar en onderscheiden besef van de weg der zaligheid door Jezus Christus; en nochtans, voordat alles gedaan was, verkregen zij een grote mate van verstaan in de verborgenheden Gods". U weet toch wel dat de discipelen ná Pinksteren een gezegend inzicht hadden ontvangen in de weg der zaligheid?! De apostelen, want zo worden ze dan genoemd, zijn getuigen geweest van wat zij gehoord, gezien en getast hebben (zie 1 Joh. 1:1). En dat hebben ze verkondigd. Ze hebben verkondigd dat eeuwige Leven, Hetwelk bij den Vader was en hen is geopenbaard (zie 1 Joh. 1:2 en verder).

Ds. Brown sluit het eerste hoofdstuk van zijn boek op de volgende wijze af: "O! hoe droevig is het, dat wij niet meer ingenomen zijn met deze studie (namelijk van Christus en de schatten van wijsheid en kennis die in Hem verborgen zijn). (...) Waarom geven wij ons geld uit voor hetgeen geen brood is en onze arbeid voor hetgeen ons niet nuttig zal zijn? Waarom slijten wij onze tijd en geest in deze wetenschap, en deze of die kunst te leren, daar wij, helaas! nadat wij met veel arbeid en moeite het verst daarin gekomen zijn, nooit één haarbreed nader aan de hemel of de zaligheid zijn. Ja, het zou nog al wel zijn, indien wij niet verder af waren. Och! dat wij eindelijk wijs waren, aan dit ééne, dat nodig is, konden denken, en konden opgewekt worden om meer van Hem te leren en dit tot het onderwerp van al onze studie en arbeid te maken!" De Heere make onze harten levend, opdat wij steeds weer als behoeftige leerlingen aan Zijn voeten plaatsnemen. Om daar - op dat plekje - te leren wie Hij is en hoe wij door Hem tot God kunnen gaan. Van nature zijn we hoogmoedige mensen die menen dat we zelf wel de weg naar de Heere kunnen vinden. Ach dat we het zouden zien dat alleen Christus de waarachtige weg tot de Vader is.

G.J. Capellen

Generale Synode van Haarlem-Noord (3).

In onze verslaggeving zijn we gebleven bij de derde dag van de eerste zittingsweek. Het rapport van deputaten radiokerkdienstuitzendingen komt aan de orde. Bij het uitnodigingsbeleid wordt gekeken naar specifieke gaven bij de voorgangers. Wordt dit een selectief gezelschap? De rapporteur maakt duidelijk dat dit alleen geldt

voor televisiediensten. Deputaten zijn er van overtuigd dat het werk van ds. A. v.d. Veer een overwegend verkondigend karakter heeft. Er zijn plannen om documentaires te maken over kerkvaders, met name Augustinus, Luther en Calvijn. De nieuwe naam van dit deputaatschap wordt: deputaten radio- en televisie-diensten.

Uit het rapport van deputaten voor de geestelijke verzorging van de militairen blijkt dat predikanten in de krijgsmacht geestelijk en psychisch zwaar belast worden. Militairen worden geregeld uitgezonden naar crisisgebieden, maar ook het drug- en alcoholgebruik nemen toe. Het contact met de protestantse gemeente Zeven/Seedorf wordt beëindigd. Er zijn vier krijgsmachtpredikanten van onze kerken werkzaam onder de militairen. In verband met de verandering van de krijgsmacht in een beroepsleger wordt de instructie gewijzigd. Er vindt een eerste bespreking plaats van een instructie uit de Particuliere Synode van het Noorden over misbruik van pastorale en kerkelijke gezagsrelaties. Bij dit misbruik wordt gedacht aan seksueel misbruik, geweld, mishandeling, financiële malversaties en laster. Er wordt gevraagd om een vertrouwenscommissie. Omdat er ter synode nogal wat vragen en bezwaren zijn tegen het voorstel van de commissie, zal zij zich opnieuw moeten beraden.

Rapport ADMA.

Het grootste deel van de middag wordt in beslag genomen door bespreking van het rapport van Adma deputaten. De voorzitter en secretaris van deputaten zijn aanwezig. Er wordt gevraagd naar de verhouding met de Stichting Gereformeerd Jeugdwelzijn, de functionering van klassicale diaconale commissies, en de scriptie van de functionaris voor bezinning. Naast de rapporteur gaat ook de voorzitter van deputaten uitgebreid op de vragen in. Een commissie binnen het deputaatschap heeft tot taak het werk van de functionarissen inhoudelijk te begeleiden en toe te zien. Het ligt in de bedoeling om voor een jaar een nieuwe relatie aan te gaan met DISK, dienst aan de industriële samenleving namens de kerken. Er is daar een verandering in beleid en visie. Deputaten ADMA hebben geen relaties met diaconiën. Ze vinden diaconaal huisbezoek belangrijk om leden aan te zetten tot hun diaconale roeping. Aan deputaten wordt o.a. de opdracht meegegeven nader onderzoek te doen naar inhoud en betekenis van de beleidsverandering bij DISK, en een oordeel te vormen over de scriptie van hun functionaris.

Aan het eind van de middag wordt nog een beslissing genomen over de Evangelisatie. Deze deputaten krijgen de opdracht de bezinning op "Willow

Creek" af te ronden en een evaluatie te maken in het licht van de gereformeerde uitgangspunten voor evangelisatie. Met 28 stemmen voor wordt deputaten opgedragen een evangelisatieconsulent te benoemen. Tevens moeten ze onderzoeken of samenwerking met het deputaatschap voor de zending gewenst en mogelijk is. Voor de warme maaltijd begeven de synodeleden zich naar het restaurant in het dorp naast de Hervormde kerk. Dat is steeds een spannend moment, waarbij contacten worden gelegd en verstevigd.

In het avondgedeelte kunnen een drietal onderwerpen worden afgerond. Allereerst het rapport over het jaarboek. Hebben deputaten overwogen om de gegevens alfabetisch te vermelden? Waarom wordt soms alleen het postbusnummer van een scriba vermeld en niet het adres? Deputaat ds. H.J.Th. Velema antwoordt dat sommige kerkenraden dat huisadres niet willen opgeven. Deputaten blijven wat de indeling betreft graag bij de huidige: in Particuliere Synodes en dan alfabetisch de classes. Ook de voorzitter van de synode is van mening dat het zicht op de structuur van het kerkverband wordt ontnomen bij een andere indeling. Deputaten willen de gedachte wel meenemen, al zal het computerbestand dan moeten worden gewijzigd. Het tweede onderwerp is het pastoraat in de gezondheidszorg. Opgemerkt wordt dat in het deputatenrapport veel aandacht aan het dovenpastoraat wordt gegeven terwijl andere predikanten naar art. 6 K.O. die onder dit deputaatschap vallen, niet eens worden genoemd. Deputaten wijzen er op dat er een vorige keer te weinig over het werk onder doven was gezegd, maar beloven de volgende keer evenwichtig de aandacht te verdelen. De pastorale bijdrage over incest is positief ontvangen door de kerken. De bezinning hierop heeft nog een vervolg. Aandacht wordt gevraagd voor verstandelijk gehandicapten. "Daar zitten de oude schrijvers!" Aldus de typering van een synodelid. Hij doelt daarmee op prof. dr. W. van 't Spijker, oud. D. Koole en ds. J. Jonkman, die als redactieleden van de Wekker aan de moderamentafel hebben plaats genomen. Er bestaat waardering voor het werk van de redactie. Het is moeilijk om met dit blad de volle breedte van onze kerken te dienen. De synodale commissie stelt voor dat de redactie in contact zal treden met Het kerkblad voor het noorden en dat voor het wes-

ten om te bezien of samenvoeging gewenst is. Vanuit de vergadering is hiertegen bezwaar: de Wekker heeft een eigen plaats en een band met de Theologische Universiteit. Prof. van 'tSpijker brengt naar voren dat de Christelijke Gereformeerde Kerken er niet geweest zouden zijn als de Wekker er niet was. De Wekker kwam eerst, toen de school. Er zijn geen financiële zorgen, al loopt het abonnee-bestand terug. De hoofdredacteur van 'tSpijker en redactielid Koole treden nu terug. Zij worden hartelijk bedankt voor al hun arbeid. Nadat de verzen 4 en 7 uit de Avondzang zijn gezongen, eindigt prof. van 'tSpijker met dankgebed.

Vrijdag 2 oktober vergadert de synode heel de dag in comite. Slechts een tweetal zaken worden besproken. Na een vermoeiende week keren de afgevaardigden huiswaarts.

Dinsdag 20 oktober opent ds. J. Westering de zesde zitting. Na het zingen van de psalmen 86: 3 en 8 leest hij Zacharia 4: 1 - 7. In het gebed wordt aan de Heere opgedragen de secundus-afgevaardigde oud. D. van Arkel die ernstig ziek is. Nadat eerst in comite is vergaderd komt aan de orde de revisie van de kerkorde. Besloten wordt dat deze deputaten zich bezinnen op de betekenis van de kerkorde en de naleving ervan. Ook wordt onderzocht op welke punten de kerkorde herzien of aangevuld moet worden, zonder dat aan de inhoudelijke betekenis van de artikelen afbreuk wordt gedaan.

Twee instructies worden wel besproken maar de commissies zullen zich nog nader beraden op hun voorstellen. Aanvaard wordt een instructie over herziening van de liturgische formulieren. Dit betreft niet de klassieke, maar de nieuwe formulieren. Zij zullen worden bewerkt wat betreft taal en stijl in hedendaags Nederlands. Ook doen deputaten onderzoek naar de wenselijkheid van vermeerdering van deze formulieren met het oog op de huidige situatie waarin andere vragen aan de orde zijn dan vroeger.

Deze week zijn er verschillende buitenlandse gasten op de synode aanwezig. Allereerst spreekt ds. Sude uit de Toradjakerk de synode toe, vertaald door ds. H.P. Brandsma. Hij herinnert aan de komst van ds. A. Bikker. De Toradjakerk wil de band met onze kerken graag vast houden. Daar er ook in hun kerken problemen zijn, vraagt hij om een plaats in de voorbede.

Namens de Gereformeerde Kerk Suid Africa, synode Soutpansberg, houdt ds. Nefefe een toespraak, die vertaald wordt door ds. G. Drayer. Het is tussen de blanke en zwarte kerken nog niet gekomen tot een goede kerkelijke structuur. We verlangen er naar om 1 kerk te zijn. Er zijn zorgen over het theologisch onderwijs. Men wil een opleiding maken voor predikanten van "de korte broek", d.w.z. zonder de academische opleiding die wij graag willen. De Nederduits Gereformeerde Kerk heeft beleden fout te zijn geweest met de apartheid. De kerken in Venda zullen blij zijn als ook de synode Potchefstroom dat zal doen. Nadat deze toespraken zijn beantwoord, stelt de voorzitter het rapport van Deputaten Zending aan de orde. Voor het deputaatschap van de zending bestaat wel een regeling over uitzending van predikanten, maar geen instructie voor deputaten. Deputaten denken principieel na over de verhouding plaatselijke gemeenten en de kerken landelijk. Dit in verband met het stemrecht: mogen afgevaardigden van plaatselijke kerken meestemmen over zaken van deputaten of niet? Daarbij laten deputaten zich leiden door het principe: hoe kunnen we elkaar van dienst zijn? Iemand die als een bijzondere zendingsarbeider wordt uitgezonden moet van harte de leer van onze kerken onderschrijven. De benoemingscommissie heeft een intensief gesprek met de betreffende organisaties. Er wordt een overzicht gemaakt van al het zendingswerk van de aangesloten kerken in de ICRC. Aan de kerkenraad van D'kar in Botswana hebben deputaten financiële steun toegezegd want ds. du Plessies zal zich inzetten voor zendingswerk. Na een comiteegedeelte is het weer tijd voor de maaltijd.

In de avondvergadering krijgt prof. dr. L. Floor van de GKSA synode Potchefstroom het woord. Er is grote verontrusting in Zuid Afrika over de situatie van land en kerk. Er is veel geweld en corruptie. De kloof tussen arm en rijk wordt dieper; dat houdt een bedreiging in voor de toekomst. Ook in de kerken is verwarring. Er is wildgroei in de liturgie. Het Avondmaal wordt op verschillende wijzen gevierd. De roep om de vrouw in het ambt wordt sterker. Bij velen is het besef dat er wordt getornd aan de fundamenteën, zoals Psalm 11 vermeldt. Er zijn ook positieve dingen: Schriftkritiek is de GKSA vreemd, ook de

leer der verzoening wordt gehandhaafd. De synode heeft een model ontworpen voor een kerkverband met kleurlingen gemeenten. Hij wijst op de Schuilplaats bij de Heere Die regeert. Na hem brengt ds. MacFarland de groeten over van de Gereformeerde Presbyteriaanse Kerk in Ierland. Zelf werkt hij in Nantes (Frankrijk) waar een kleine gemeente is waar allerlei vormen van evangelisatiewerk gebeuren. Hij wijst er op dat het genade van God is om met Hem verzoend te worden. Deze toespraken worden door twee synodeleden beantwoord.

Het rapport van deputaten voor correspondentie met de overheid krijgt de aandacht. Gevraagd wordt naar de positie van asielzoekers, en de mogelijkheid predikanten te laten bijscholen voor bezoek in de gevangenis. Moeten deputaten niet spreken over mensen die vanwege hun christen-zijn in nederland willen blijven, maar worden terug gestuurd met het argument dat ze in eigen land hun mond maar moeten houden? De deputaat die ook

kamerlid is, kan in de politiek zijn stem laten horen. Deputaten zijn er op attent dat christen-asielzoekers er op gewezen worden dat ze christelijk onderwijs kunnen ontvangen. Ds. Klein Onstenk moest ten gevolge van ziekte zijn werkzaamheden als justitiepredikant staken. De overleden mr. dr. C.J. Verplanke die jarenlang lid was van dit deputaatschap, wordt herdacht. Niemand is tegen het voorstel om uit te spreken dat predikanten naar art. 6 K.O. die hun werkzaamheden beëindigen op een leeftijd waarop zij nog niet gerechtigd zijn met emeritaat te gaan predikanten in volle rechten en plichten blijven.

Aan het einde van deze lange dag ontstaat er nog een verwarde discussie over de financiële verantwoordelijkheid voor een legerpredikant die met leeftijdsontslag gaat. Deze bespreking zal niet in de Acta worden opgenomen en de commissie moet zich weer bezinnen. Na het zingen van de verzen 5 en 6 uit de Avondzang gaat prof. Velema voor in dankgebed.

ds. J.P. Boiten.

Ds. D.Chr. Overduin

Bovenstaande predikant leefde van 1876-1946. In 1907 maakte hij de vereniging mee van Kruisgemeenten en Ledeboeriaanse gemeenten. In 1930 kwam het tot een breuk met de Gereformeerde Gemeenten.

Ook zijn broer Ds. Jan Overduin trad toen uit. Zo werden de Gereformeerde Gemeenten in Hersteld Verband gevormd. In 1930 werd Ds. Overduin predikant in Rotterdam. Hier zou hij mogen arbeiden tot aan zijn overlijden in 1946. De auteur typeert de prediking van Ds. D.Chr. Overduin met de woorden: "Niets uit ons, maar 't al van Hem." Enkele zaken uit het rijk geïllustreerde boek willen wij doorgeven. Wie Ds. Overduin heeft gekend of tot de gemeente(n) behoort waar hij heeft mogen dienen doet er goed aan kennis te nemen van de inhoud van dit boek. Een markante persoonlijkheid wordt ons getekend.

Een godvrezend gezin

Daniel Christiaan Overduin was de tweede zoon van Ds. Jacobus Overduin. Deze Jacobus Overduin was in Leiden geboren en mocht als kind al rijke genade kennen. Hij studeerde aan de Theologische School te Kampen. Hij werd oefenaar in 1882 omdat hij niet slaagde voor zijn examen. In 1888

ging hij over naar de Doleantie. Ook daar was hij oefenaar. Hij diende de gemeenten van Montfoort, Amerongen en Boskoop. In 1898 werd hij lerend ouderling in de Kruisgemeente te Lisse. Hij ging mee met de vereniging van 1907. In 1923 ging hij met emeritaat en overleed in 1928. In de afscheidsprek te Lisse heeft hij ondermeer de volgende woorden uitgesproken aangaande het eeuwige leven: "Om dan eeuwig en volmaakt bij den Heere te zijn, waar wij dan niet meer zullen behoeven te klagen over ons gebrek en ellende. Daar zal niet meer gezegd worden: ik ben ziek, zwak of oud. Neen, van dat alles niets meer. Maar in volmaakte liefde zullen wij verzadigd bevonden worden, met al de gezaligden voor den troon Gods en des Lams, om God Drie-enig te loven en te prijzen. Amen."

Het sterven van broer Ko (Jacobus), de oudste zoon uit het gezin heeft veel indruk gemaakt. Toen vader Overduin aan het sterfbed van Ko op diens verzoek Jesaja 55 voorlas, "lagen vader en zoon beiden in God weggezonden, zoodat wij niet meer konden lezen, maar het was daar een pauze, ik denk van een half uur, alsof wij beiden in den hemel waren."

Bekering en roeping

We lezen op de blz. 21 en 22 aangaande zijn bekering: "Als jongen van twaalf jaar was hij zeer bekommerd over de staat van zijn ziel voor de eeuwigheid. Hij kreeg toen met kracht de dichtregels van Groenewegen in zijn hart: Zou een schaapje gaan verloren, vrijgekocht door Jezus' bloed? Dit troostte hem zo dat hij tot zijn moeder zei: 'O, moeder, nu ben ik bekeerd.' De Heere leerde hem bij het opgroeien dat hij onbekeerd was, dat hij een hart vol boosheid en zonde omdroeg. Hij werd al dieper ingeleid in de verdorvenheid van zijn adamitisch bestaan. Alle pogingen tot zelfverbetering mislukten - gelukkig! - en wat zo weinig gebeurt omdat men gaat rusten op wat indrukken en gevoeligheden, vond plaats. Hij kwam geestelijk aan het eind. Hij was toen niet alleen geestelijk arm, maar hij ging ook failliet, en dat is duidelijk een onmisbare stap verder. Toen hij ongeveer twintig jaar was kreeg hij meer ontsluiting in de enige weg der zaligheid in Christus Jezus. Want het einde der wet is Christus. Hij gevoelde toen een zeer sterke liefde en betrekking in zijn ziel tot Hem, Die veel schoner is dan alle mensenkinderen. Toen hij 27 jaar oud was behaagde het de Heere hem geheel en al af te snijden uit het verbroken werkverbond, om zijn ziel in verzoende betrekking te brengen tot de Drieenige Verbondsgod". Toen Daan Overduin zo'n 26-27 jaar was kreeg hij een zeer sterke drang in zijn ziel om te gaan prediken. Maar hij vond zichzelf ongeschikt. Toen moest hij verschijnen voor de kerkenraad om een preek te houden, maar het mislukte. Bestrijding verscheurde zijn gemoed. De tweede maal mocht het beter gaan. Hierna gaf de Synode toestemming een jaar in de gemeente een stichtelijk woord te spreken. Pas na een paar maanden kwam het eerste preekverzoek. Vanaf die tijd heeft hij elke zondag gesproken.

Predikant

Op 7 februari 1904 deed Ds. Chr. Overduin intrede als oefenaar te Kampen in de Dordtsch Gereformeerde Gemeente, de zogenaamde "Klumpieskarke". Op 14 oktober 1906 werd Ds. Chr. Overduin bevestigd tot predikant van de Gereformeerde Gemeente onder het Kruis te Amsterdam. Het buiten eigen kerkverband preken na het ontstaan van de Gereformeerde Gemeenten leverde geregeld moeilijkheden op. In 1911 werd hij predikant

in Ridderkerk, in 1914 in Nieuw Beijerland, in 1915 in Terneuzen, in 1918 in Rotterdam-Centrum, in 1923 volgde Giessendam, in 1926 Nieuw-Beijerland, in 1927 weer Giessendam. In 1930 kwam Ds. Overduin op zichzelf te staan. Ook in Sliedrecht en Rotterdam ontstond een aparte groep. We willen in dit artikelje niet alle verwickelingen ophalen die in het boek beschreven staan. Liever citeren we iets aangaande de leer van Ds. D. Chr. Overduin. In een brief gedateerd 25 juli 1911 schrijft hij: "Geliefden, wat een eeuwig voorrecht, de zaligheid, welke God Drie-enig Zelf is in Christus Jezus krijgen al de erfgenamen, al hadden zij nooit gebeden, gehuild, geloofd, geslaafd, benauwd geweest, ja kort en goed, al hadden zij nooit iets ondervonden. Het is des Vaders welbehagen, gij klein kuddeke, ulieden het koninkrijk te geven, beataande in Gods onveranderlijke en eeuwige wil in Christus Jezus. Want als de kinderen nog niet geboren waren, noch goed noch kwaad gedaan hadden, opdat het voornemen Gods dat naar de verkiezing is vast blijve, niet uit de werkende, maar uit de roepende. Maar verstaat, geliefden, dat ik niet zeggen wil dat een uitverkoren vast niet in de tijd zou leren bidden, schreien, benauwd zijn, geloven en ondervinden. O ja, gewisselijk, maar verstaat, daarom worden wij niet zalig; maar omdat wij zalig zijn in Hem, in God, onze Zaligmaker, zo ontvangen wij al die zaken, bewijzen en werkingen des Heiligen Geestes, om ons tot kennis van die zaligheid te leiden, te verzegelen en te bekrachtigen, in Christus Jezus tot zaligheid. En nu, als wij het recht bezagen, is een door God gemaakte vrager een antwoord Gods op de vraag des Verlossers: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten? En zo zullen de uitverkorenen de zaligheid beërven, omdat God het wil, en die wil is in Koning Jezus volkomen tot zijn recht en kracht gekomen, en alzo is een wilend God de zaligheid onzer zielen. En nu, verstaat goed, zal nooit een kind vergeefs roepen, schreien, getier maken, omdat het kind bewust of onbewust een eeuwig God en Vader heeft, die niet gedooft dat een van die kleinen geërgerd zal worden. O, wat een zoete weldaad voor onze arme en vaak zo benarde harten." (P. 109)

Sterven

Ds. Overduin had doorgaans een goede gezondheid. Maar het laatste

halfjaar van zijn leven had hij veel last van een bronchitis, waardoor hij dikwijls kortademig was. Opmerkelijk was dat hij daar onder het preken nauwelijks last van had. De laatste maal heeft Ds. Overduin gepreekt op zondagavond 10 november 1946. Het werd gevoeld dat dit een afscheidspredikatie was. In de week daarna kreeg de predikant longontsteking.

Hij mocht de crisis doorkomen, maar was daar niet blij mee. Want hij was ziek van heimwee. Opname in het ziekenhuis bleek nodig te zijn. De doktoren hoopten aanvankelijk op herstel. Een van hen zei tegen Ds. Overduin dat hij op kerstfeest weer op de preekstoel zou staan. Zijn antwoord was: "Mag ik dan nog niet naar huis?" Toen hij een beetje drinken in het ziekenhuis kreeg zei hij: "Daar heeft mijn lieve Borg nu voor uitgeroepen: Mij dorst, opdat ik niet eeuwig zal hongeren noch dorsten. Woensdag 11 december 1946, vroeg in de morgen, ontsliep hij. Hij mocht ingaan in de vreugde zijns Heeren. Op de rouwkaart stond de tekst Johannes 17:24a "Vader! Ik wil, dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt; opdat zij Mijne heerlijkheid mogen aanschouwen." Voor alle mensen ligt de doodsoorzaak in de val in het paradijs. Voor Gods kinderen is de eerste oorzaak van hun dood het gebed van de Middelaar in deze tekst (p. 89).

*N.a.v. F. van Holten,
Niets van ons, maar 't al van Hem,
Uit het leven van Ds. D. Chr. Overduin,
125 blz., f25,90,
Uitgeverij den Hertog - Houten.*

ds. A. van heteren

Bijeenkomst van ambtsdragers

Op D.V. 28 november hopen we als ambtsdragers elkaar te ontmoeten in Dordrecht. Zoals is aangekondigd hoop ik die zaterdagmiddag te spreken over "Onkunde". Hier volgt wat nadere informatie, die ik desgevraagd graag aan u doorgeef.

Ik spreek niet over het gebrek aan bijbelkennis in de maatschappij om ons heen, al is dat op zichzelf natuurlijk heel erg. Het gaat mij om iets te zeggen over de soms grote onkunde in kerkelijke kringen: om de onkunde waar je als ambtsdrager zo tegenaan

kunt botsen. Wat bedoel ik met onkunde. Het is een schuldige onwetendheid aangaande de meest wezenlijke dingen in het leven. Een onkunde die veroorzaakt wordt door nalatigheid, oppervlakkigheid en onverschilligheid. Onkunde is niet ongevaarlijk. Daar is het gevaar dat we door onkunde meegevoerd worden door allerlei wind van leer. We zien de ernst van het leven voorbij en worden ongevoelig voor de eeuwigheid, de eer van God en de zaligheid van onze zielen. Door onkunde gaan we de Schrift misverstaan en naar onszelf toe uitleggen. Hét grote gevaar is dat we, tenzij er verandering komt, verloren zullen gaan. Meer gevaren zijn te noemen, zoals bijvoorbeeld de negatieve invloed die ervan uitgaat naar buiten toe. Maar ook voor deze kwaal is er genezing. Genezing is noodzakelijk, in verband met de geconstateerde gevaren. Genezing is ook mogelijk. De werking van de Heilige Geest is het ware medicijn. Maar... de Heilige Geest werkt middellijk. We zullen ons uitgangspunt nemen in Gods Woord. Gelezen zal worden Hosea 4. Het is goed dit hoofdstuk vast door te nemen. Daaruit leren we dat we met name als ambtsdragers een zeer grote verantwoordelijkheid hebben. Zo voorganger, zo volk. Ik zie er naar uit u te ontmoeten. De Heere Zelf zij in ons midden.

Ds. K. Hoefnagel.

School Dundas

Zoals u in één van de voorgaande nummers van ons blad heeft kunnen lezen is er op 8 september jl. in de Chr. Geref. Kerk te Katwijk aan Zee een Koor- en Samenzangavond gehouden t.b.v. de school in Dundas, Ontario/Canada. Graag willen we de lezers op de hoogte stellen van het resultaat van de avond. Degenen die aanwezig waren (zo'n 400) zullen kunnen beamen dat het een goede avond was. Als u er niet was hebt u wat gemist! Het is de bedoeling dan ook om D.V. volgend jaar september weer een dergelijke avond te houden. We vermelden met dankbaarheid de netto-opbrengst van de avond: deze was f 3.423,22.

Handreiking over de Dordtse Leerregels

In de serie Handreiking +16 is een

bundel over de Dordtse Leerregels verschenen. In deze bundel, nummer 34, worden in zes schetsen een aantal kernparagrafen van dit belijdenisgeschrift behandeld. Er wordt duidelijk hoe geestelijk en bemoedigend dit belijdenisgeschrift is. En ook dat ze aan actualiteit nog niet heeft ingeboet. De aanvaarding van de totale doodstaat van de mens en de verzoening met God uit énkél genade blijven weerstand en verzet oproepen. De Leerregels wijzen hierin dé weg. Heel pastoraal.

Bij de vragen en stellingen achter elke schets is gezocht naar een evenwicht tussen studie, de toespitsing naar deze tijd en persoonlijke, geestelijke vragen. Het is jammer dat dit belijdenisgeschrift zo onbekend is, want het heeft veel te bieden. Door deze schetsen te behandelen kan daar wat aan gedaan worden.

Deze bundel, evenals alle andere bundels, zijn te bestellen bij Piet Versluis, jeugdwerkadviser LCI, Overheicop 9a, 4143 KW Leerdam, tel. 0345-642380.

Commissie Handreiking +16 LCI

Chr. Geref. Bezinningskring binnen de classis Leeuwarden

Op D.V. 27 november hoopt Ds. H.H. de Haan van Broeksterwoude een onderwerp te behandelen. Onderwerp: "Verachten in de Genade"
Plaats: Chr. Geref. Kerk te Damwoude
Aanvang: 19.45 uur

Ramp in Honduras, Midden-Amerika

In Honduras, Midden-Amerika, is de bevolking zeer ernstig getroffen door de orkaan Mitch en enorme regens. Er zijn duizenden doden en talloze mensen zijn hun onderdak en bezittingen kwijt. Er is een groot tekort aan voedsel, kleding en huisvesting. Naast de eerste noodhulp is er ook dringend steun nodig voor de wederopbouw. Deputaten Hulpverlening steunen de noodhulp via aanvragen van onze vertrouwde relatie DIACONIA NACIONAL van de Iglesia Christana Reformada in Honduras. Deze kerk heeft

projecten voor de gezondheid en wederopbouw.

Deputaten Hulpverlening vragen gemeenteleden en kerken om de bevolking in Honduras in de voorbode te gedenken.

Uw giften zijn van harte welkom op giro 53.53.00 of bank 36.51.30.648 ten name van Kerkelijk Bureau Chr. Geref. Kerken te Veenendaal met vermelding van HONDURAS. Voor de belangstellenden is een informatiepakket beschikbaar, waarvan een deel in het Spaans.

Deputaten Hulpverlening
postbus 453, 3900 AL Veenendaal
Tel. 0318-522827
Fax 0318-518932
e-mail: diac.bur.cgk@tip.nl
www.cgk.nl

Vacature Mozambique

Deputaten Hulpverlening gaan in Zambezia, Mozambique de kerken in het gebied waar Ds. J. van 't Spijker werkt, ook diaconaal ondersteunen. Daartoe zoeken zij samen met Tear Fund een programmacoördinator. Wij vragen uw aandacht voor de advertentie in dit nummer. Deputaten Hulpverlening
Postbus 354
3900 AL Veenendaal

Kinderboeken: De Banier - Utrecht

Evenals in de voorafgaande jaren heeft Uitgeverij de Banier - Utrecht weer een aantal kinderboeken op de markt gebracht waaruit een goede en verantwoorde keus gedaan kan worden voor verschillende leeftijden. Het is immers niet om het even wat onze kinderen lezen. Hier worden andere boeken aangeboden dan we in de doorsnee openbare bibliotheek aantreffen. Nu de wintermaanden weer aanbreken zal er wat meer gelezen worden dan in de zomermaanden.

• **Voor de leeftijd van 4-7 jaar:**
H.A. Arkeraats-v.d. Wiel,
Elsje en Petertje van de dokter,
56 blz., f 9,75
Ina van Meeuwen-den Hoed,
Kim en Koos en de sneeuw, 6
4 blz., f 11,75

• Voor de leeftijd van 6-8 jaar:

Andre Boeder,

Piet en Riet en de kar,

78 blz., f 12,75

A. van den Born-van Vlaanderen,

Bert en Rieneke, 69 blz., f 12,75

Nita Veeren,

Waar is Teun de schildpad?,

35 blz., f 11,75

Nita Veeren,

De das van oma, 36 blz., f 11,75

• Voor de leeftijd van 6-11 jaar:

J.A. Koetsier-Schokker,

Maaïke en Marijke en het stijgende water, 79 blz.,

Maaïke en Marijke naar Anton en Gerdine, 93 blz.,

Maaïke en Marijke en het geheim van meester Buit, 79 blz.,

Alle drie de deeltjes kosten f 13,50

Geesje Vogelaar-van Mourik,

Daar zijn Han en Hanneke weer,

4 blz., f 13,50

• Voor de leeftijd van 8 jaar en ouder:

R. Mourits-den Boer,

Waar is knabbel, 95 blz., f 14,75

C.M. de Putter-Dekker,

Een beer op reis, 53 blz., f 11,90

A. Vogelaar-van Amersfoort,

De tweeling uit de winkelbel,

79 blz., f 12,75

• Voor de leeftijd van 9 jaar en ouder:

T. Mateboer,

Een hartenwens vervuld, Mary Jones vindt haar Bijbel, 64 blz., f 11,90

• Voor de leeftijd van 10 jaar en ouder:

Ineke Baron-Janssen, **Richard en het gestolen paard,** 60 blz., f 11,75

R. Hoogerwerff-Holleman,

Het geheim van de bramenplukkers, 54 blz., f 9,75; **Leo en Marietje, de twee Hugenoottjes,** 58 blz., f 9,75

Marinus Smit, **Het raadsel van de noordenhoek,** 77 blz., f 12,75

Jan Willem Blijdorp, **Het geheim van de verborgen grot,** 206 blz., f 22,50

Jolanda Dijkmeijer, **Wat Sandra voor Lorette verborgen houdt,** 184 blz., f 22,50

Jetty Hage, **De twee-wegenkaart van Mark,** 152 blz., f 17,50

Lijda Hammenga, **Onraad aan de overkant,** 155 blz., f 17,95

M. Kanis, **Een man van staal,** 152 blz., f 22,50

Suzanne Knecht, **Alles komt goed Marloes,** 107 blz., f 15,90

C.M. de Putter-Dekker, **Arega houdt vol,** 168 blz., f 17,50

B.J. van Wijk, **Steffie van het grijze huis,** 158 blz., f 17,50

Deputaten geestelijke verzorging militairen der Chr. Geref. Kerken in Nederland

Deputaten wil de lezers oproepen om aan één of meerdere personen wat te sturen, waaruit een stuk medeleven blijkt aan hen die zijn uitgezonden.

Het sturen van een kaart of brief naar een militair kost f 0.80; naar een burger gelden de PTT tarieven.

MILITAIRES IN HET BUITENLAND

In het buitenland tewerkgestelde militairen:

P. Burghardt

NAPO 881-52-58

3509 VH Utrecht

K.C. Schouwstra

NAPO 881-21-21

3509 VH Utrecht

Robert Wiersma

Sld I, rnr: 75.02.17.042

Ststcie, 41 LtBrig Seedorf

NAPO 880

3509 VC Utrecht

W. Zuiderveld

rnr: 75.05.08.650, kpl

41 Hrstcie LtBrig Seedorf

NAPO 880

3509 VC Utrecht

Tijdelijk in het buitenland verblijvende militairen:

Sgt LDV A.A. Bras

rnr: 57.04.28.041

Hr. Ms. van Galen

NAPO 362

3509 VP Utrecht

Terug mrt '99

BURGERS IN HET BUITELAND

Corinne Anbeek

Strada Crizantemelor 9

2252 Codlea-Brasov

Roemenië

Carolien en Francois Aubry-Borms

22 rue des Moyeres

51370 Les Mesneux

Frankrijk

Fam. R. van de Berg

SIL

P.O. Berrimah

Darwin NT 0828

Australië

Fam. Van de Berg

C-O, SIL

BP 1299 Yaoundé

Cameroun

Tijdelijk terug, gaan weer in jan '99

Jekeke Bergman en Hans Douma

The Shelther ministries

P.O. Box 415

Kriel 2271

Zuid-Afrika

Terug okt '99

Mirjam de Boer

p/a Jekerstraat 30

1784 DL Den Helder

Terug mei '99

R. Bokhorst

Sickenbergerstrasse 6

37242 Bad Sooden-Allendorf

(BRD)

Nicolaas Jan en Winnie Brandsma

p/a Min. van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061

2500 EB 's Gravenhage

Fam. W. Chandra

Teratai XII/K9

Tanjung Barat Indah

Jakarta, Selatan

Indonesia

Frits Datema

Via Mazzini 76

6512 1 Pes Cara

Italië

Fam. Driessen

Nachtweide 162

6085 Nauheim

(BRD)

Jolanda Dubois

Om-ships, Logos II

Postfach 1565

D-74819 Mosbach

Duitsland

B.M. Dijkstra

C-O A.I.M. international

P.O. Box 21171

Nairobi, Kenya

East Africa

Frank van Eck
mercy Ships-Anastasis
P.O. Box 2020 Lindale
Texas
75771-2020
USA
Vertrek sep. '98?

Bert en Nel Eigenbrood
61017 Perticara (PS)
Novafeltria
Italië

Fam. Ellens
Hoflangerstrasse 133
D 81735 Munchen
Duitsland
Tel. 0049-8968890220

Fam. Emmink
Mitchellstraat 137
6530 George
Zuid Afrika

I.J. Fatseas-Schaart
80100 LIVADI
Kythera
Griekenland

Crista van der Flier
p/a Fam. Walton
50 Calhundrelstreet
Nyngan NSW 2825
Australië
Terug aug '99

Manoël de Goey
C-O Passfield Holle
Room 111, Eindsleigh place
London WC 1 HOPW
Engeland
Terug sept '99

B.J. Grevers
p/a Min. van Buitenlandse Zaken
Postbus 20061
2500 EB 's Gravenhage

Fam. Griffioen
Road 2 Travistock
Antario
NOB 2 RO
Canada

B. van Grootheest
c/o ZOA-LAO PDR
P.O. Box 4224
Vientiane
LAP PDR (LAOS)

T. Günther
Kreuzwiese 6
D 61267 Neu-Anspach
(BRD)

Fam. Ter Haar
P.O. Box 48
Nkoma
Nkhoma Hospital
MALAWI

Irene Hakbijl
c/o Bahs a family
7514 Carendrive,
Port Richey FL 34668
USA
Email: nhbabs@gte.net
Terug juni '99

C. Hanam-van Beek
BLK 350, woodland ave 3
11-99, Singapore
730350

Bernd en Désiré Helms
Rudolf-Wilstrasse 39
69214 Eppenheim
Duitsland
Tel.: 0049-6221-764974

Martien Hendrikse
OM-ships, Logos II
Postfach 1565
D-74819 Mosbach
Duitsland

C. Hulsman
4 straat 12b fl a t 1
el-Maadi
Cairo
Egypt
e-mail: jourcoop@intouch.com
Tel.: 002023753424

Boekbesprekingen

Ds. J.T. Doornenbal,
Reisbeschrijvingen, samengesteld
door Lulof Dalfhuisen, 440 blz., f
49,50, Uitgeverij de Banier - Utrecht.
Ds. Doornenbal heeft veel gepubli-
ceerd over reizen die hij gemaakt heeft
in de Hervormde Kerkbode in de clas-
sis Harderwijk. Het in 1978 versche-
nen boek "Ds. Doornenbal op reis"
was al geruime tijd uitverkocht. Het is
nu in iets gewijzigde vorm opnieuw
uitgegeven. Van elk bezocht land is
een foto opgenomen. Ds. Doornenbal
schrijft over zijn reizen naar Amerika,
Marokko, Schotland, Duitsland, Italië,
Zuid-Afrika en Israël. Op levendige
wijze vertelt Ds. Doornenbal bijvoor-
beeld dat hij geweest is in het Voor-
trekkersmonument in Pretoria (Zuid-
Afrika) en wat in die tijd heeft plaats-
gevonden tijdens de strijd van de boe-
ren. Hij schrijft over het standbeeld

van Paul Kruger in Pretoria, het huis
waar hij woonde en de kerk waar hij
kerkte. Ook de reis naar Israël trok on-
ze aandacht. Reisleiders waren Ds. H.
Rijksen en Ds. P. den Butter. Beschre-
ven worden Jeruzalem, de hof van
Gethsemane, de plaats waar Zacharias
en Elizabeth gewoond hebben en vele
andere bekende plaatsen. Het boek is
boeiend geschreven en leest vlot. Wie
een van de bezochte land zelf wil
bezoeken kan een goede indruk krij-
gen van het desbetreffende land door
dit boek te lezen. Ook al zou u er niet
heengaan, het boek is ontspannend,
geeft veel informatie en getuigt ook
van zelfspot als de auteur bijvoorbeeld
schrijft over zijn vermoldde geheugen
waar hij uit moest putten toen hij weer
thuisgekomen was en zich aan het
schrijven zette van de nu opnieuw
gepubliceerde artikelen.

Dagboek kalender 1999, Uitgeverij
de Banier - Utrecht, f 17,95.

Dit dagboek is tegelijk een kalender.
Voor elke dag is een meditatie opgeno-
men en aan de achterzijde korte verha-
len en gedichten. De zon- en maan-
standen worden per dag vermeld. Ook
dit bekende dagboek zal zijn weg wel
weer weten te vinden onder de jaarlijk-
se gebruikers.

Dr. H.F. Kohlbrugge, **Ik geloof**, 47
blz., f 7,50 Uitgeverij den Hertog-
Houten. Het boekje bevat drie preken
over de eerste drie artikelen van de
apostolische geloofsbelijdenis waarin
Kohlbrugge in het kort deze artikelen
uitlegt. We lezen op blz. 22 dat God de
Vader zijn kinderen ook een kerkhof,
een doodgraver, een doodkist en geld
om een zerk en een graf te betalen
geeft. Meestal is het immers zo dat hij
die sterft meer over heeft dan toen hij
bruilof had gehouden. Op blz. 24
wordt onjuist gesteld dat de vraag van
God na de zondeval luidde: "Adam,
waar zijt gij?" Deze vraag kwam tot
Adam: "Waar zijt gij?" Op blz 29 lezen
we dat God altijd de Eerste is. "Hij
grijpt de zondaar aan en werpt hem
aan de voeten van Jezus. En als Hij
begint te trekken, zo streeft de mens
daartegenin, en verweert zich met han-
den en voeten, om toch maar niet in de
hemel te komen en zalig te worden.
Dat wil de mens niet." Aangaande het
geloof in Jezus Christus schrijft
Kohlbrugge op blz. 30: "Dat is, ik stel
mijn vertrouwen op Hem, ik neem
mijn toevlucht tot Hem, ik aandid

TEAR Fund Deputaten Hulpverlening

evangelische partners in hulp & ontwikkeling

TEAR Fund biedt kerken en christelijke organisaties in de derde wereld hulp bij rampen, verleent steun aan structurele ontwikkelingsprojecten en verzorgt de uitzending van ontwikkelingswerkers.

Deputaten Hulpverlening van de Christelijke Gereformeerde Kerken (CGK) helpen kerken in binnen- en buitenland.

Samen zoeken zij voor hun partnerorganisatie Associação Evangelica de Moçambique (AEM) een kandidaat voor de vacature

Programma Coördinator

in het plattelandsontwikkelingsprogramma in Mocuba, Zambezia, Mozambique. Het betreft een nieuw te starten programma met lokale vrijwilligers uit diverse plaatselijke kerken. Enerzijds dient de kandidaat na onderzoek training te verzorgen van deze vrijwilligers en ontwikkelingscomité's, anderzijds dient er ondersteuning en advies gegeven te worden bij lokale ontwikkelingsinitiatieven.

Taken:

1. Management en administratie van het programma in overleg met de lokale counterpart
2. Training voor capaciteitsopbouw
3. Advisering bij concrete projecten in het gebied
4. Onderhouden van goede communicatie met het AEM kantoor in Maputo en waar nodig advisering voor het ontwikkelingsbureau van de AEM
5. Onderhouden van contacten met de overheid, andere organisaties, kerken en NGO's in het projectgebied en in breder verband waar relevant.

Vereisten:

1. HBO of universitaire opleiding in plattelandsontwikkeling, rurale sociologie of gelijksoortige studie
2. Minimaal 3 jaar werkervaring in ontwikkelingslanden, bij voorkeur in Afrika
3. Ervaring in management en administratie
4. Gemotiveerd om in lokale gemeenschappen en met lokale kerken te werken met goede luistervaardigheden.

De contractperiode is 2 jaar, met een beoogde aansluitende verlenging na positieve evaluatie. Van de kandidaat wordt verwacht dat hij/zij bereid is Portugees te leren.

Gezien de aard van beide organisaties en de AEM wordt van de kandidaat tevens verwacht dat hij/zij christen is en meeleeft met zijn/haar plaatselijke gemeente.

Belangstellenden kunnen informatie opvragen bij Dhr. J.N. Noorlandt, Diaconaal Bureau CGK, tel. 0318-522827 of Dhr. C. Waalewijn, TEAR Fund, tel. 0343-514844. Uw sollicitatie met CV kunt u richten aan TEAR Fund, Postbus 104, 3970 AC Driebergen, met als sluitingsdatum 3 weken na het verschijnen van dit nummer.

Hem, ik buig mijn knieën voor Hem als een verlorene, en roep tot Hem om ontferming."

C.J. Westrate, **Hij leert je bidden**, 87 blz., f 21,50, Uitgeverij J.J. Groen, Heerenveen. Het boekje bevat illustraties van de hand van Marianna Witvliet en is bestemd voor de leeftijd van 10-13 jaar. In het voorwoord staat terecht dat je bidden niet uit een boekje leert, maar bidden leer je van de Heere. Na een inleiding over het gebed volgen acht hoofdstukjes. Elk hoofdstuk begint met een verhaal uit de kerk- of zendingsgeschiedenis waarin uitkomt wat het gebed voor Gods kinderen betekent. Dan laat de auteur aan de hand van de Bijbel zien wat dit bidden vandaag te zeggen heeft. Elk hoofdstuk wordt afgesloten met een voorbeeldgebed. We sluiten ons aan bij de wens van de auteur van dit inhoudsvolle boekje dat de Heere het gebed om werkelijk bidden te leren.

Mr. D.J.H. van Dijk en drs. H.F. Massink (red.), **Groen en de grondwet**, De betekenis van Groen van Prinsterer visie op de grondwet van 1848, 112 blz., f 24,95, Uitgeverij J.J. Groen en Zoon, Heerenveen. Dit jaar is het 150 jaar geleden dat de grondwet ingrijpend werd gewijzigd. Het is een goede zaak na 150 jaar aandacht te besteden aan de visie van Groen op deze grondwet. Hij zag de grondwet van 1848 als een vrucht van de Franse Revolutie. Niet alleen de opvattingen van Groen komen in dit waardevolle boekje naar voren, maar ook worden er lijnen getrokken naar onze tijd en de vraag wordt onder ogen gezien wat christen-politici in onze tijd van Groen kunnen leren. Wie zich verdiepen wil in deze zaken kan in dit boek materiaal vinden.

Christelijke Gereformeerde Beziingskring in de classis Leeuwarden publiceerde twee brochures: **"De kanselboodschap"** en **Pastorale brieven** door prof. G. Wisse die destijds in de Wekker gestaan hebben.

De tweede brochure draagt als titel **"Christusprediking"** van de hand van ds. P. Roos. De brochures zijn te bestellen onder tel. 0511-425377 kosten per stuk f 2,00 (plus de verzendkosten). Een goede zaak om van deze onderwerpen kennis te nemen.

Gerrit ten Berge, **Houvast**, Bijbels dagboek voor jongeren, 2e druk, f 25,00, Uitgeverij de Groot Goudriaan-Kampen.

De auteur is onderwijzer in groep 8 van de Ichthusschool in IJsselmuiden. Hij is vast medewerker van het blad 'Onze hervormde Zondagsschool' van de N.H. Zondagsscholenbond op Ger. Grondslag en het blad Bouwstof van

de HGJB. Kennisname van de inhoud van het boek laat zien dat het vaak algemeen geschreven is. We komen formuleringen tegen als: "Jezus gaf zijn leven voor jou" en "Jezus houdt van jou." "Controleer je entree-bewijs! Nu!" Er staan uiteraard ook goede dingen in dit dagboek, maar gezien deze bezwaren kan ik het niet voor onze jongeren ter lezing aanbevelen.



Plaats uw

familieberichten

in Bewaar het Pand



Stuur méér goede boeken...



vragen de cursisten op Cuba.

Steun onze Najaarsactie!



Voor inlichtingen of gratis (dia)-voorlichting over Spanje of Cuba: tel. 0184-611607 of 0548-521998

Spaanse Evangelische Zending

Postbus 273 - 3370 AG Hardinxveld-Giessendam

Tel./Fax : 0184-611607 b.g.g. 0548-521998

postbank : 95200

bank : 2510.99.245

Bestuur SEZ: ds. M.C. Tanis, Sliedrecht (voorzitter); ds. L. Blok, Ermelo (2e voorzitter); A. Stam, Apeldoorn (secretaris); L.C. Pols, Krimpen a/d IJssel (penningmeester); O. van de Breevaart, H. I. Ambacht; ds. G. Hendriks, Achterberg; drs. G. Nieuwenhuis, Bodegraven; ds. P.J. Teeuw, Veenendaal; ds. A. van de Weerd, Dordrecht

Bijbels in Statenvertaling



GBS

Bijbelsealbums met plaatjes voor kinderen

Acht albums voor kinderen met korte verhalen over bijbelse onderwerpen. Bij elk album hoort een set met veertig plaatjes om zelf in te plakken. Zeer geschikt voor gebruik thuis, op school en zondagsschool en als geschenk voor kinderen. Formaat albums 15 x 21 cm, gebonden in stevige omslag. Formaat plaatjes 10 x 14 cm, uitgevoerd in kleuren-druk.

Elk album met plaatjes is apart leverbaar.

- 0 Vanaf de schepping tot de list der Gibeonieten
- 1 Richteren, koningen en profeten
- 2 Nieuwe Testament 1
- 3 Nieuwe Testament 2
- A Wonen, werken en eredienst van Israël
- B Bloemen en planten in Israël
- C Dieren in de Bijbel
- D Voorwerpen in de Bijbel

Prijs per album met plaatjes: slechts f 10,90 (bestellingen boven f 15,- portvrij)



Ook verkrijgbaar in de boekhandel. Een uitgebreide kleurenfolder wordt u op verzoek toegezonden.

Gereformeerde Bijbelstichting

Postbus 168, 4140 AD Leerdam, tel.: (0345) 610 155



Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer (B.K.G.M.)

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg.

Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer

Telefoon 0294-231145, mevr. J. Meijer.



Zoek bij ons uw Bijbel of boek

Verzending of bezorging mogelijk

Bel 0184 - 412461

Burg. Winklerplein 25
3362 AA Sliedrecht

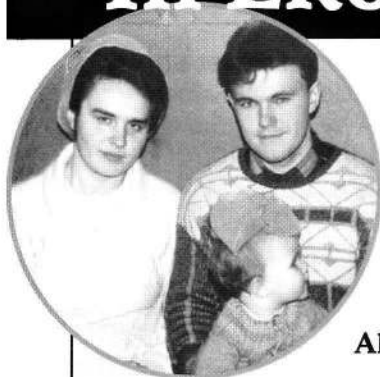


- Wij verzorgen begrafenissen in elke woonplaats op de Veluwe en in Flevoland
- Opbaring zowel thuis als in elk gewenst rouwcentrum
- Ongeacht bij welk begrafenisonderzoek men (eventueel) is aangesloten
- Dag en nacht bereikbaar
- Geen crematies

Begrafenisverzorging Vos

Aardhuisweg 74
3888 MG Uddel
Tel. 0577 - 401689

In Ekonda is van alles...



Ekonda is een dorpje in Evenkië, een gebied midden in Siberië. De meeste Evenken hebben een natuurgodsdienst. Pas in 1992 werd hier voor de eerste keer het Evangelie gebracht. Nu zijn er op verschillende plaatsen kleine groepen gelovigen die wekelijks bij elkaar komen om samen de Bijbel te bestuderen. In Evenkië werken zes evangelisten die door de Stichting Friedensstimme Nederland financieel worden ondersteund. Alexej Sjivintsjev is één van hen.

"In de afgelegen gebieden in Siberië vormt de alcohol een groot probleem voor de mensen. Medische zorg is er nauwelijks. In heel Evenkië, ongeveer zo groot als Duitsland, is maar één ziekenhuis! Als er iemand ziek is worden meestal de geesten van voorouders aangeropen. Als bescherming tegen ziekten dragen de mensen amuletten op hun lichaam. Bijna iedereen heeft een houten afgodsbeeld in huis. Zeker als de Evenken op jacht gaan, brengen ze bijna dagelijks een offer aan de goden. U begrijpt dat het moeilijk is om in deze omgeving het Woord van God te brengen.

Maar wij vinden het ook een voorrecht dat we hier mogen zijn om, temidden van deze duistere machten, het licht van het Evangelie door te geven.

Teleurstelling en bemoediging
In Ekonda is echt van alles. Er is moeite, teleurstelling, strijd en aanvechting. Maar we weten dat God ons hierheen gestuurd heeft. Als trouwe bezoekers van de samenkomsten ineens weg blijven, worden we weleens moedeloos. Dan missen we het contact met andere gelovigen heel erg. Mijn vrouw en ik vormen samen de christelijke gemeente hier in Ekonda.

In de anderhalf jaar dat we hier nu wonen hebben we drie keer bezoek gehad van broeders uit Toera. Daar genieten we echt met volle teugen van. Ook de leatuurpakketjes die we vanuit Nederland krijgen zijn voor ons een belangrijke bemoediging.

Openheid

We proberen de mensen zoveel mogelijk thuis te bezoeken. Zo willen we alle inwoners van het dorp heel persoonlijk benaderen. We vertellen hen uit de Bijbel, we zingen met hen en dragen gedichten voor. Dan komen er meestal veel vragen los."



Wilt u meer weten over Alexej en Sveta Sjivintsjev in Evenkië? Vraag dan het nieuwste nummer van Friedensstimme Contact aan. We sturen het graag aan u op!

STEM VAN DE VREDE
FRIEDENSSTIMME
ГОРЬЕ МНРА

Friedensstimme Nederland
Postbus 15 • 2800 AA Gouda

**Bel voor een proefnummer:
(0182) 53 85 44**